

Kommunstyrelsens kontor

Datum 2014-06-13

Dnr KS 2011/71-108

Till Kommunstyrelsen

Yttrande till Högsta Förvaltningsdomstolen i mål 1757-13 angående laglighetsprövning enligt kommunallagen

Sammanfattning

Högsta Förvaltningsdomstolen har meddelat prövningstillstånd i mål 1757-13 gällande fråga om en ledamot av kommunfullmäktige kan anses ha deltagit i handläggningen av ett ärende i fullmäktige då ledamoten ingått i en av kommunstyrelsen tillsatt arbetsgrupp vars förslag legat till grund för beslut i fullmäktige och om detta beslut, som rört närstående till ledamoten, ska upphävas på grund av jäv.

Österåkers kommun har av Högsta Förvaltningsdomstolen förelagts att inkomma med skriftligt svar, yttrande. Anstånd har med hänsyn till kommunens beslutsprocess beviljats av domstolen till 2013-11-26.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar

1. till Högsta Förvaltningsdomstolen i mål 1757-13 överlämna yttrande i enlighet med bilaga till detta tjänsteutlåtande, daterat 2014-06-13, innebärande bifall till överklagandet, vilket därmed ersätter tidigare beslut KS § 12:27 2013-11-25,
2. omedelbart justera protokollet avseende beslut om yttrande till Högsta Förvaltningsdomstolen i mål 1757-13.

Bakgrund

Vid sammanträde 2011-01-31 behandlade Kommunfullmäktige i Österåkers kommun förslag till arvoden, ersättningar och partistöd för mandatperioden 2011 – 2014. Av § 9, punkt 6 i nämnda ärende, framgår att Kommunfullmäktige bl. a. beslutade om att arvode för ordförande i samhällsbyggnadsnämnden fastställs till 33 600 kronor per månad. Kommunfullmäktiges beslut överklagades till Förvaltningsrätten i Stockholm. Som grund för överklagandet anfördes att det förelåg jäv vid beslutfattandet. Österåkers kommun bestred överklagandet varpå Förvaltningsrätten avslog överklagandet. Domen överklagades till Kammarrätten i Stockholm som ansåg att jäv förelåg vid Kommunfullmäktiges handläggning av ärendet.

Kammarrättens dom överklagades till Högsta Förvaltningsdomstolen, som meddelat prövningstillstånd och förelagt Österåkers kommun att inkomma med skriftligt svar, yttrande.

Den utdragna handläggningstiden, som bl. a. innebär att ärendet blivit föremål för domstolsprövning i flera instanser – och nu slutligen i Högsta Förvaltningsdomstolen, är orsak till att Kommunstyrelsen, behöver fatta ett förnyat beslut, vilket ersätter tidigare beslut, daterat 2013-11-25.

Tjänsteutlåtande

Förvaltningens slutsatser

Österåkers kommun har allt sedan det första överklagandet inkom till domstol hävdat att det *ej* föreligger jäv beträffande Ingela Gardner Sundström deltagande i den av Kommunstyrelsen tillsatta arvodesgruppen. Kommunstyrelsen fattade 2010-11-29, KS § 259, beslut om att utse tre representanter från majoritet och opposition att ingå i den arvodesgrupp som fick till uppdrag att se över arvodesnivåerna för förtroendevalda i kommunen. Arbetet med översynen föregicks av de organisationsförändringar som Österåkers kommun, i samband med den nya mandatperioden, genomfört. Organisationsförändringarna inbegrep bl. a. utformandet av en ny nämndorganisation. Kommunfullmäktiges beslut om arvoden speglade de förändringar som den nya förtroendemannaorganisationen medförde. Arvodegruppen genomförde under hösten 2010 den översyn av arvoden m.m. som ålagts den genom uppdrag från Kommunstyrelsen, som vid sitt sammanträde 2010-01-10 beslutade föreslå Kommunfullmäktige besluta om arvoden, ersättningar och partistöd. Kommunfullmäktige behandlade ärendet vid sitt sammanträde 2011-01-31, § 9, och beslutade, med vissa ändringar, anta Kommunstyrelsens förslag. Berörda ledamöter och ersättare valde att vid, såväl Kommunfullmäktiges som vid Kommunstyrelsens sammanträde anmäla jäv vid hanteringen av de beslutsatser som direkt rörde ledamoten själv eller dennes anhöriga. Vid Kommunfullmäktiges sammanträde deltog Ingela Gardner Sundström varken i överläggning eller beslut gällande de beslutsatser som rörde henne själv eller hennes make Jan-Olov Sundström, tillika ordförande i Samhällsbyggnadsnämnden.

Kommunallagens jävsregler, KL 5 kap 20 §, reglerar förhållandet att en ledamot inte får delta i handläggningen av ett ärende som personligen rör ledamoten själv, ledamotens make, sambo, föräldrar, barn eller syskon eller någon annan närstående.

Ordet handläggning avser såväl överläggning som beslut (Jfr. Kommunallagen med kommentarer och praxis, femte upplagan 2011, Lena Dalman m. fl. SKL KommentusMedia).

Vidare gäller, enligt ovan nämnda kommentarer till paragrafen, jävsreglerna i fullmäktige men bör enligt SKL även gälla i en av fullmäktige, med stöd av KL 3 kap. 7 §, tillsatt fullmäktigeberedning.

Eftersom den arvodesgrupp som Ingela Gardner Sundström ingick i tillsattes av Kommunstyrelsen och *inte* av Kommunfullmäktige blir slutsatsen att Kommunallagens jävsregler inte är tillämplig på Ingela Gardner Sundströms medverkan i beredningsarbetet. Däremot är jävsreglerna tillämplig vad avser överläggning och beslut av Kommunfullmäktige och i detta avseende har såväl Ingela Gardner Sundström som Österåkers kommun hanterat jävssituationen korrekt i och med att Ingela Gardner Sundström anmälde jäv, vilket framgår av utdrag från fullmäktiges protokoll 2011-01-31, KF § 9. (Bilaga).

Kommunallagens jävsregler KL 6 kap. 20 §, 3 stycket, hänvisar till föreskrifterna i KL 6 kap. 24 § andra – fjärde styckena avseende verkan av jäv och att dessa bestämmelser skall tillämpas också på fullmäktige

Enligt KL 6 kap 20 §, andra stycket gäller att den som känner till en omständighet som kan antas utgöra jäv mot honom, skall självman ge det till känna.

Ingela Gardner Sundström anmälde jäv vid Kommunfullmäktiges behandling av arvoden gällande hennes make vilket, som ovan nämnts, noterades till protokollet och Ingela Gardner Sundström deltog följaktligen och helt korrekt hanterat, vare sig i överläggning eller beslut.

Tjänsteutlåtande

Till yttermera visso kan konstateras att KL 6 kap 20 §, tredje stycket ej äger tillämplighet i det aktuella målet i Högsta Förvaltningsdomstolen eftersom ersättare trädde in för tjänstgöring för samtliga de ledamöter som anmält jäv, bl. a Ingela Gardner Sundström, liksom ej heller KL 6 kap 20 §, fjärde stycket, eftersom det aktuella målet ej avser överklagande av ett beslut i en jävsfråga.

Det ovan anförda innebär sammantaget att Österåkers kommun vidhåller uppfattningen att Ingela Gardner Sundström ej bedömts vara jävig med anledning av sitt engagemang i den av Kommunstyrelsen tillsatta arbetsgruppen. Vidare innebär Ingela Gardner Sundströms anmälan av jäv i samband med Kommunfullmäktiges behandling arvodesärendet att hon ej deltog, vare sig i Kommunfullmäktiges överläggning eller beslut, då detta behandlades 2011-01-31.

Det är således Österåkers kommuns bedömning att ärendet behandlats korrekt varför Ingela Gardner Sundströms överklagande ska **bifallas** av Högsta Förvaltningsdomstolen.

Bilagor

1. Yttrande till Högsta Förvaltningsdomstolen, mål 1757 – 13 angående laglighetsprövning enligt kommunallagen (fråga om jäv).

Jan-Olof Friman
Kommundirektör

Peter Frime
Kanslichef

Expedieras

Bilaga

Högsta förvaltningsdomstolen
Box 2293
103 17 Stockholm

Yttrande till Högsta Förvaltningsdomstolen i mål 1757-13 angående laglighetsprövning enligt kommunallagen**Bakgrund**

Vid sammanträde 2011-01-31 behandlade Kommunfullmäktige i Österåkers kommun förslag till arvoden, ersättningar och partistöd för mandatperioden 2011 – 2014. Av § 9, punkt 6 i nämnda ärende, framgår att Kommunfullmäktige bl. a. beslutade om att arvode för ordförande i samhällsbyggnadsnämnden fastställs till 33 600 kronor per månad. Kommunfullmäktiges beslut överklagades till Förvaltningsrätten i Stockholm. Som grund för överklagandet anfördes att det förelåg jäv vid beslutfattandet. Österåkers kommun bestred överklagandet varpå Förvaltningsrätten avslog överklagandet. Domen överklagades till Kammarrätten i Stockholm som ansåg att jäv förelåg vid Kommunfullmäktiges handläggning av ärendet.

Kammarrättens dom överklagades till Högsta Förvaltningsdomstolen, som meddelat prövningstillstånd och förelagt Österåkers kommun att inkomma med skriftligt svar, yttrande. *Den utdragna handläggningstiden, som bl. a. innebär att ärendet blivit föremål för domstolsprocess i flera instanser – och nu slutligen i Högsta Förvaltningsdomstolen, är orsak till att Kommunstyrelsen, behöver fatta ett förnyat beslut, vilket ersätter tidigare beslut, daterat 2013-11-25.*

Utveckling av Österåkers kommuns talan

Österåkers kommun har allt sedan det första överklagandet inkom till domstol hävdat att det *ej* föreligger jäv beträffande Ingela Gardner Sundström deltagande i den av Kommunstyrelsen tillsatta arvodesgruppen. Kommunstyrelsen fattade 2010-11-29, KS § 259, beslut om att utse tre representanter från majoritet och opposition att ingå i den arvodesgrupp som fick till uppdrag att se över arvodesnivåerna för förtroendevalda i kommunen. Arbetet med översynen föregicks av de organisationsförändringar som Österåkers kommun, i samband med den nya mandatperioden, genomfört. Organisationsförändringarna inbegrep bl. a. utformandet av en ny nämndorganisation. Kommunfullmäktiges beslut om arvoden speglade de förändringar som den nya förtroendemannaorganisationen medförde. Arvodegruppen genomförde under hösten 2010 den översyn av arvoden m.m. som ålagts den genom uppdrag från Kommunstyrelsen, som vid sitt sammanträde 2010-01-10 beslutade föreslå Kommunfullmäktige besluta om arvoden, ersättningar och partistöd. Kommunfullmäktige behandlade ärendet vid sitt sammanträde 2011-01-31, § 9, och beslutade, med vissa ändringar, anta Kommunstyrelsens förslag. Berörda ledamöter och ersättare valde att vid, såväl Kommunfullmäktiges som vid Kommunstyrelsens sammanträde anmäla jäv vid hanteringen av de beslutsatser som direkt rörde ledamoten själv eller dennes anhöriga.

Tjänsteutlåtande

Vid Kommunfullmäktiges sammanträde deltog Ingela Gardner Sundström varken i överläggning eller beslut gällande de beslutssatser som rörde henne själv eller hennes make Jan-Olov Sundström, tillika ordförande i Samhällsbyggnadsnämnden.

Kommunallagens jävsregler, KL 5 kap 20 §, reglerar förhållandet att en ledamot inte får delta i handläggningen av ett ärende som personligen rör ledamoten själv, ledamotens make, sambo, föräldrar, barn eller syskon eller någon annan närstående.

Ordet handläggning avser såväl överläggning som beslut (Jfr. Kommunallagen med kommentarer och praxis, femte upplagan 2011, Lena Dalman m. fl. SKL KommentusMedia).

Vidare gäller, enligt ovan nämnda kommentarer till paragrafen, jävsreglerna i fullmäktige men bör enligt SKL även gälla i en av fullmäktige, med stöd av KL 3 kap. 7 §, tillsatt fullmäktigeberedning.

Eftersom den arvodesgrupp som Ingela Gardner Sundström ingick i tillsattes av Kommunstyrelsen och *inte* av Kommunfullmäktige blir slutsatsen att Kommunallagens jävsregler inte är tillämplig på Ingela Gardner Sundströms medverkan i beredningsarbetet. Däremot är jävsreglerna tillämplig vad avser överläggning och beslut av Kommunfullmäktige och i detta avseende har såväl Ingela Gardner Sundström som Österåkers kommun hanterat jävssituationen korrekt i och med att Ingela Gardner Sundström anmälde jäv, vilket framgår av utdrag från fullmäktiges protokoll 2011-01-31, KF § 9. (Bilaga).

Kommunallagens jävsregler KL 6 kap. 20 §, 3 stycket, hänvisar till föreskrifterna i KL 6 kap. 24 § andra – fjärde styckena avseende verkan av jäv och att dessa bestämmelser skall tillämpas också på fullmäktige

Enligt KL 6 kap 20 §, andra stycket gäller att den som känner till en omständighet som kan antas utgöra jäv mot honom, skall självant ge det till känna.

Ingela Gardner Sundström anmälde jäv vid Kommunfullmäktiges behandling av arvoden gällande hennes make vilket, som ovan nämnts, noterades till protokollet och Ingela Gardner Sundström deltog följaktligen och helt korrekt hanterat, vare sig i överläggning eller beslut.

Till yttermera visso kan konstateras att KL 6 kap 20 §, tredje stycket ej äger tillämplighet i det aktuella målet i Högsta Förvaltningsdomstolen eftersom ersättare trädde in för tjänstgöring för samtliga de ledamöter som anmält jäv, bl. a Ingela Gardner Sundström, liksom ej heller KL 6 kap 20 §, fjärde stycket, eftersom det aktuella målet ej avser överklagande av ett beslut i en jävsfråga.

Österåkers kommuns yrkande

Det ovan anförda innebär sammantaget att Österåkers kommun vidhåller uppfattningen att Ingela Gardner Sundström ej bedömts vara jävig med anledning av sitt engagemang i den av Kommunstyrelsen tillsatta arbetsgruppen. Vidare innebär Ingela Gardner Sundströms anmälan av jäv i samband med Kommunfullmäktiges behandling arvodesärendet att hon ej deltog, vare sig i Kommunfullmäktiges överläggning eller beslut, då detta behandlades 2011-01-31.

Det är således Österåkers kommuns bedömning att ärendet behandlats korrekt varför Ingela Gardner Sundströms överklagande ska **bifallas** av Högsta Förvaltningsdomstolen.

Tjänsteutlåtande

Michaela Fletcher Sjöman
Kommunstyrelsens ordförande

Bilagor

1. Utdrag ur Österåkers kommunfullmäktiges protokoll, KF § 9 2011-01-31.